

Vernieuwend leren in de zorg

Vilans KICK-protocollen toepassen met Augmented Reality

Ervaringen en aanbevelingen uit een pilot

Over de pilot

Voorbehouden en risicovolle handelingen (VRH) zijn handelingen die een speciale bekwaamheid vragen van zorgmedewerkers. Deze handelingen staan beschreven in de [Vilans KICK-protocollen](#). De protocollen zorgen voor eenheid in taal en handelen bij het uitvoeren van VRH. In deze pilot hebben we onderzocht wat de toegevoegde waarde is als AR wordt ingezet bij het toetsen van deze handelingen volgens de Vilans KICK-protocollen.

Hoe?

Medewerkers en studenten hebben tijdens de uitvoering van een handeling instructies uit de Vilans KICK-protocollen gekregen. Dit gebeurde via een klein schermje in de AR-bril die zij ophadden. Toetsers hebben meegekeken via een camera op de bril en feedback gegeven. De pilot heeft een half jaar geduurd. Aan het onderzoek hebben cliënten, medewerkers, leerlingen, opleiders en toetsers deelgenomen.

Door wie?

Deze innovatieve pilot is gestart op initiatief van het platform Nieuw Leren in de Zorg ([Cordaan](#), [Reinaerde](#), [Vitras / Santé Partners](#), [Vilans](#), [ROC Midden Nederland](#), [MBO Utrecht](#)), in samenwerking met [Zorgpact Midden-Nederland](#), een student van de [Universiteit van Utrecht](#) en werkgeversorganisatie [UtrechtZorg](#). Zorgmedewerkers van Reinaerde, Vitras/ Santé Partners en [St. Pieters en Bloklands Gasthuis](#) en leerlingen van het ROC Midden Nederland zijn met het gebruik van de bril aan de slag gegaan. Het bureau [TWNKLS](#), dat is gespecialiseerd in AR, heeft de pilot technisch ondersteund.

Wat is Augmented Reality?

Met Augmented Reality (AR) kan digitale tekst, beeld of geluid worden toegevoegd aan het gezichtsveld. Een bekend voorbeeld van AR is de app Pokémon Go. Bij het dragen van een AR-bril kunnen zorgprofessionals op de werkvloer informatie tot zich nemen. Groot voordeel is dat het geleerde direct in de praktijk kan worden toegepast.

Facts & Figures

Waar zijn de onderzoeksresultaten op gebaseerd?

- **61 observatielijsten** Vilans KICK-protocollen door toetsers.
- **76 vragenlijsten** die zijn uitgezet onder cliënten, medewerkers, leerlingen en toetsers.
- **18 vragenlijsten** die zijn uitgezet bij leerlingen die geen AR gebruikten.
- **9 diepte-interviews.**

De belangrijkste resultaten

- **Meer leren in de praktijk.** Studenten en medewerkers geven aan meer persoonlijke aandacht te krijgen en daarmee betere feedback. De leer methode brengt verdieping en aandacht voor details. Bovendien geeft het leren met AR een positieve leerervaring. Deelnemers vinden het leuk!
- **Verhoogde kwaliteit van het werkproces.** De leer methode zorgt ervoor dat de toetsers de observatielijst beter invult. De gestructureerde inzet van verdiepingsvragen wordt positief geëvalueerd: toelichting waarom een deelnemer een bepaalde handeling op een bepaalde manier moet doen. Cliënten geven aan voldoende aandacht te krijgen. Bovendien vinden ze het erg leuk om deze techniek te ervaren.

Aanbevelingen

1. **Geef het de tijd .** Het werken met de bril is even wennen. Nieuwe technologie vraagt om geduld en doorzettingsvermogen. Deelnemende organisaties geven aan dat het werken met de bril eenvoudiger wordt naarmate medewerkers de bril vaker gebruiken. Belangrijk is dat de bril voor meer doeleinden wordt ingezet, dan wordt het ook sneller 'gewoon'.
2. **Betrek de ICT-afdeling.** De zorginstellingen geven aan dat zij de impact van AR-inzet op de afdeling hebben onderschat. Het bereik van de bril en connectiviteit met het platform werkte minder goed dan verwacht. Technologische expertise en begeleiding is onmisbaar. Daarmee is het actief betrekken van de ICT-afdeling in een vroeg stadium cruciaal.
3. **Zorg voor voldoende draagvlak.** De betrokken organisaties benoemen dat het blijven betrekken en motiveren van de deelnemers essentieel is. De pilot was een succes door het enthousiasme en doorzettingsvermogen van de deelnemers. Er moet voldoende draagvlak zijn binnen de organisatie en daarmee zijn commitment van de directie en goede communicatie belangrijke randvoorwaarden.

Verbeterpunten

Deze gaan vooral over de technische randvoorwaarden en de bril zelf. Deelnemers geven aan dat de bril lastig is om in elkaar te zetten en dat de batterij snel leeg is. Daarnaast zijn er vaak storingen door de grote hoeveelheid toegevoegde informatie wanneer er gelopen wordt met de bril. Zij vinden het 'field of view' van de camera te klein voor deze toepassing. De leer methode vraagt om het kunnen combineren van meerdere vaardigheden. Samen met technische uitdagingen leidt dit bij de gebruiker al snel tot een cognitieve overload.

→ Conclusie

Wanneer de techniek werkt zijn de deelnemers over het algemeen positief over het gebruik van AR. Ook zien zij hierin veel toepassingsmogelijkheden. Denk hierbij aan het meekijken op afstand bij (thuis)zorg, wondverzorging, of het 'even' laten meekijken door een huisarts of specialist. Hier kunnen ook mantelzorgers of cliënten die zelf handelingen uit moeten voeren profijt van hebben. Naar aanleiding van de positieve resultaten, gaat het platform Nieuw Leren in de Zorg niet alleen door met experimenteren met de huidige toepassing, maar wordt er ook gekeken naar een bredere toepasbaarheid van de techniek.

Scores aanbevelingen

De toetsers bevelen deze manier van toetsen aan met een 6,7 (zij ervaren de meeste hinder van de technische uitdagingen), medewerkers met een 7,3, cliënten met een 7,3 en studenten met een 8,2. De NPS-methode gaat uit van het stellen van één centrale vraag aan klanten of gebruikers: hoe waarschijnlijk is het (op een schaal van 10) dat u deze techniek zou aanbevelen aan een vriend of collega?

www.vilans.nl/leren

Meer weten? Neem dan contact op met:

Tessa Dadema van Vilans (t.dadema@vilans.nl)

Jolanda Landman (j.landman@utrechtzorg.net)

